

RIGSOMBUDSMANDEN I GRØNLAND

Til samtlige ministerier m.v.

Dato: 20. december 2022
Sagsnr. 2015 - 170

Indberetning fra Rigsgovernmentet i Grønland

Tilfredshed med ny servicekontrakten på Pituffik

Efter årelange forhandlinger og et nyt udbud meddelte den amerikanske ambassade i København den 17. december 2022, at det amerikanske flyvevåben har tildelt en ny servicekontrakt på Thule Air Base til selskabet Inuksuk A/S. Inuksuk A/S er et joint ventureselskab, der er ejet af Permagreen Grønland A/S med 51 pct. og Vectrus Service ApS med 49 pct. Permagreen Grønland A/S, som har adresse i Nuuk, har det danske Per Aarsleff som hovedaktionær og to erhvervsfolk med bopæl i Grønland som mindretsaktionærer, mens Vectrus Services Greenland ApS er 100 pct. ejet af den amerikanske koncern Vectrus Inc. Den nye servicekontrakt på drift og vedligehold af Thule Air Base løber over 12 år og har en værdi på op mod 28 mia. kr.

Naalakkersuisut er tilfreds med udfaldet og Naalakkersuisoq for udenrigsanliggender, Vivian Motzfeldt (S), udtaler sig således til netavisen Sermitsiaq: *”Sagen har været længe undervejs, og nu har man endelig truffet en beslutning. Og det er en beslutning, som er glædelig set fra vores side, netop på grund af at 51 procent af Inuksuk er ejet af et grønlandsk selskab - Permagreen Grønland”* og fortsætter *”Resultatet sender også et signal om, at et tæt og respektfuldt samarbejde mellem USA, Danmark og Grønland kan skabe et resultat, vi alle kan være tilfredse med. Det er vi glade for. Nu kan de seneste to års samarbejde mellem USA og Grønland bliver endnu dybere.”*

Spiralsagen trækker tråde til nutiden

Det britiske medie BBC viste den 10. december 2022 en dokumentarudsendelse om spiralsagen i Grønland. Ud over at have fokus på spiralsagen og perioden fra før, området blev overtaget af Grønland, viser dokumentaren også, at der muligvis har været lignende sager, efter at ansvaret for sundhedsområdet er overgået til Grønland. Flere kvinder har efter BBC udsendelsen valgt at stå frem med deres nyere historier. Landslægeembedet har efterfølgende slået fast, at embedet ikke har kendskab til nogen af de sager, som kvinder nævner i BBC-dokumentaren, men at man ser med stor alvor på sagen. Landslægeembedet opfordrer kvinder, som i nyere tid har været udsat for præventionsbehandling uden deres samtykke, til at klage. Landslægeembedet vil behandle klagerne, selvom sagen måtte have overskredet den almindelige forældelsesfrist.

Kritik af manglende opsyn på Gribskov gymnasium

Elever i den nordatlantiske gymnasieklasse får i forbindelse med deres 1.g. ophold på Gribskov gymnasium anviste bolig, hvortil der ikke er tilknyttet opsyn udenfor skoletiden til trods for, at eleverne, fra bl.a. Grønland, kun er 15-16 år. En psykolog, som avisen Sermitsiaq har talt med, finder

det forkert, at skolen kan fraskrive sig ansvaret for de unge, der er umyndige, og som for de grønlandske elevers vedkommende er mere end 3.000 km. væk hjemmefra. For de grønlandske elevers vedkommende skiller de sig ud ved at være meget langt væk hjemmefra både mentalt og fysisk. Når eleverne opholder sig på Færøerne og Island i 2.g., er de privat indlogeret. 3. g. foregår i Grønland, hvor eleverne bor på kollegie, hvor der er opsyn.

Flere borgere betegnes som økonomisk udsatte

Nye tal fra Grønlands Statistik udgivet den 14. december 2022 viser, at der i 2021 var 1.991 borgere i hele landet, der kan betegnes som økonomisk udsatte. Grønlands Statistik bruger betegnelsen ”økonomisk udsat”, fordi der fra politisk hold ikke er taget stilling til, hvornår man kan betegnes som fattig i Grønland. Grønlands statistik betegner en borger som økonomisk udsat, når personens indkomst i en treårig periode hvert år ligger under en given kritisk indkomstgrænse (her 50 pct. af medianindkomsten). Tabellen nedenfor viser udviklingen i antallet af udsatte i perioden 2011-2021:

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Antal under 50%											
I alt											
I alt	1.346	1.418	1.469	1.399	1.476	1.458	1.644	1.722	1.712	1.880	1.991

Den højeste andel af økonomisk udsatte findes i distrikterne Tasiilaq, Qaanaaq, Kangaatsiaq og Upernavik.

Grønlandske reaktioner på ny dansk regering

Formanden for Naalakkersuisut Múte B. Egede udtaler den 16. december 2022 til Sermitsiaq, at han er spændt på, hvilken linje, der bliver lagt fra den nye danske regering om samarbejdet i rigsfællesskabet. Han håber, at Mette Frederiksens tidligere linje fortsætter, og at Grønlands albuerum fortsat øges på det udenrigspolitiske område. Ligeledes vil forhandlingerne om et nyt forsvarsforlig have Naalakkersuisuts fulde bevågenhed.

Medlem af Folketinget for Siumut, Aki-Matilda Høegh-Dam finder det positivt, at regeringsgrundlaget indeholder meget konkrete initiativer om rigsfællesskabet. Hun fremhæver, at det er vigtigt med disse konkrete initiativer, fordi den nye regering nu består af flere partier. Til Sermitsiaq den 14. december 2022 udtaler Aki-Matilda Høegh-Dam sig kritisk overfor tidligere statsminister Lars Løkke Rasmussen, som ifølge Aki-Matilda Høegh-Dam ifm. arbejdet med selvstændighed og en forfatningskommission tidligere har truet med at stoppe statens tilskud til Grønland. Aki-Matilda Høegh-Dam er glad for, at der skal arbejdes med de sagsområder, som staten varetager i Grønland, herunder om de kan administreres i Grønland og opdatering af lovgivning. Udover de ting, der handler om Grønland, hæfter Aki-Matilda Høegh-Dam sig også ved den nye regerings klimapolitik. Det er vigtigt for Grønland, da klimaforandringerne er særligt mærkbare i Arktisk.

Aaja Chemnitz er optimistisk med hensyn til den nye regering, der nu består af tre partier. Hun udtaler, at hun ser nogle lovende takter. Mette Frederiksen har gjort det godt i forhold til undskyldningen og hendes anerkendelse af historien, mens Lars Løkke Rasmussen har haft fokus på at skabe erhvervs muligheder i det grønlandske samfund. Aaja Chemnitz udtrykker glæde over at se, at der fortsat er fokus på bekæmpelse af overgreb, på hjælp til udsatte børn og unge i Grønland, samt at Naalakkersuisut og folketingsmedlemmerne kommer med ind i forhandlinger om et nyt forsvarsforlig.

De to partier Atassut og Demokraatit har rettet en skarp kritik af den nye danske regerings manglende fokus på det grønlandske sundhedsvæsen. Begge partier mener, at det er skuffende, at regeringsgrundlaget ikke nævner hjælp til sundhedssektoren i Grønland, da det var et stort emne under valgkampen til Folketinget.

Pele Broberg fra Naleraq udtaler til KNR den 15. december 2022, at hvis det havde været op til deres parti, ville de ikke have haft noget stående om Grønland i et regeringsgrundlag. *"Folketinget og regeringen i Danmark har intet at skulle have sagt i Grønland og om Grønland. Det har vi Inatsisartut og Naalakkersuisut til"*, siger formand for Naleraq Pele Broberg.

Nye hvalkvoter overskrider videnskabelig rådgivning.

Naalakkersuisut har på sit møde den 15. december 2022 fastsat kvoter for hvid- og narhvaler i 2023 og bl.a. tildelt en kvote på 50 hvaler til Østgrønland imod den biologiske rådgivning. Rådgivningen fra NAMCO, som er fra 2019, konkluderer, at situationen for narhvaler i Østgrønland er kritisk. Bestanden i Østgrønland er i fare for udryddelse, hvis fangsten fortsætter. NAMCO's anbefaling er, at ingen af de tre bestande af narhvaler i Østgrønland kan tåle fangst.

Julie Præst Wilche

Rigsombudsmand